

Samenvatting hoofdstuk 5-8 Taaltalent 2

Summary chapter 5-8 Taaltalent 2

DIRECTE EN INDIRECTE VRAGEN / *DIRECT AND INDIRECT QUESTIONS*

Directe vraag met een vraagwoord + inversie / *Direct question with a question word + inversion*

Vraagwoord / <i>Question word</i>	PERSOONSVORM / <i>Finite verb</i>	Onderwerp / <i>subject</i>	TIJD / <i>TIME</i>	lijdend voorwerp / <i>direct object</i>	2e WERKWOORD / <i>SECOND VERB</i>
1	2	3	4	5	6
WAAR	IS	JAN?			
HOE VER	ZULLEN	WIJ	VOLGENDE WEEK		WANDELEN?
WAAROM	MOET	IK	MORGEN	HUISWERK	MAKEN?

Directe vraag met inversie (antwoord meestal Ja of Nee) /

Direct question: with inversion (answer usually Yes or No)

PERSOONSVORM / <i>Finite verb</i>	Onderwerp / <i>subject</i>	Rest / <i>rest</i>			2e WERKWOORD / <i>SECOND VERB</i>
1	2				
IS	JAN	THUIS?			
ZULLEN	WIJ	MORGEN	IN HET BOS		WANDELEN?
MOET	IK	VANDAAG	MIJN HUISWERK		MAKEN?

Indirecte vraag / *Indirect question*

Hoofdzin met inversie / <i>Main clause with inversion</i>		vraagwoord/ <i>question word</i>	Bijzin / <i>subordinate clause</i> Werkwoord(en) achteraan / <i>Verb(s) at the end</i>			
PERSOONSVORM / <i>Finite verb</i>	Onderwerp / <i>subject</i>					2e WERKWOORD / <i>SECOND VERB</i>
1	2					
WEET	U	WAAR	MIJN JAS	IS?		
WEET	JE	OF	WIJ	HUISWERK	MOETEN	MAKEN?
WETEN	JULLIE	HOE	IK	BIJ HET STATION	KOM?	

ER, HIER of DAAR (D'r) om een plaats aan te geven /

ER, HIER or DAAR (D'r) to indicate a place

Regels / *Rules*

- Je moet de plaats kennen waar ER of DAAR naar verwijst /
You have to know to which place ER or DAAR refers to.
- DAAR heeft ook een zwakke vorm: D'r. Uitspraak: Dur /
DAAR also has a weak form: D'r. Pronunciation: Dur
- Je kunt een zin beginnen met DAAR maar niet met ER* of D'r /
You can start a sentence with DAAR but not with ER or D'r.*

*ER kan ook op andere manieren worden gebruikt. In die gevallen kan een zin beginnen met ER. Deze zullen later besproken worden. /

* *There are other uses of the word ER in which you can start a sentence with ER. Those will be covered later.*

Voorbeelden / *Examples*

Hoe laat kom je naar het feest?	Ik ben er (hier, daar, d'r) al	Er = het feest
De studenten zijn op school.	Wij zijn er (hier, daar, d'r) ook	Er = school
Wij gaan naar Amsterdam.	Daar (er, d'r) is het Rijksmuseum	Daar = Amsterdam
Morgen zijn we aan zee.	Daar (er, d'r) gaan we lekker zwemmen	Daar = zee

OMDAT en ALS

Omdat en als zijn onderschikkende voegwoorden. Dus hoofdzin en bijzin

Omdat geeft een reden. Als geeft een tijd of voorwaarde aan.

Omdat en als are subjunctives. So main clause and a subjunctive clause.

Omdat (because) gives a reason. Als (when, if) gives a time (when) or a condition (if).

HOOFDZIN / <i>MAIN CLAUSE</i>	ONDERSCHIKKEND VOEGWOORD / <i>SUBJUNCTION</i>	BIJZIN / <i>SUBORDINATE</i> <i>CLAUSE</i>	ENGELS / <i>ENGLISH</i>
Joost <u>gaat</u> niet naar school	omdat (reden /<i>reason</i>)	hij zich ziek <u>voelt</u> .	<i>because</i>
Ik <u>poets</u> mijn tanden	als (tijd /<i>time</i>)	ik naar bed <u>ga</u> .	<i>when</i>
Wij <u>gaan</u> naar zee	als (voorwaarde / <i>condition</i>)	het mooi weer <u>is</u>	<i>if</i>

ONDERSCHIKKEND VOEGWOORD / <i>SUBJUNCTION</i>	BIJZIN / <i>SUBORDINATE</i> <i>CLAUSE</i>	HOOFDZIN / <i>MAIN CLAUSE</i> + <i>INVERSIE / INVERSION</i>	ENGELS / <i>ENGLISH</i>
Omdat (reden /<i>reason</i>)	hij zich ziek <u>voelt</u> .	<u>gaat</u> Joost niet naar school	<i>because</i>
Als (tijd /<i>time</i>)	ik naar bed <u>ga</u> .	<u>poets</u> ik mijn tanden	<i>when</i>
Als (voorwaarde / <i>condition</i>)	het mooi weer <u>is</u>	<u>gaan</u> wij naar zee	<i>if</i>

OM..... TE..... + INFINITIEF / INFINITIVE

Wanneer?

When?

Je wilt een reden of een doel vertellen.
Een antwoord of de vraag WAARVOOR of
WAAROM

You want to express a reason or goal
An answer to the question WAARVOOR (What for) or
WAAROM (Why)

Voorbeelden:

Examples:

De kinderen gaan naar buiten **om te** voetballen.

om te + infinitief

Ik ga naar school **om** Nederlands **te** leren

om ... (1 of meerdere woorden)... **te** + infinitief

We gaan naar de dokter **om** over onze ziekte **te** praten

Let op bij splitsbare werkwoorden / Pay attention to separable verbs

We gaan op vakantie **om uit te** rusten.

om eerste deel werkwoord **te** + tweede deel werkwoord

om first part of the verb **te** + second part of the verb

Jullie gaan naar de keuken **om** de kopjes **af te** wassen

om ... 1 of meerdere woorden .. eerste deel werkwoord
te + tweede deel werkwoord

om..1 or more words.. first part of the verb..**te** + second
part of the verb.

Toekomst uitdrukken / Expressing the future

Drie mogelijkheden om over de toekomst te spreken / Three ways to speak about the future

1. ZULLEN

Wanneer zullen ? / when zullen?		
Voorstel / <i>proposal</i>	Zullen we koffie drinken?	<i>Shall we drink coffee?</i>
Voornemen / <i>intention</i>	Ik zal straks de toets uitdelen	<i>I will hand out the test later</i>
Belofte / <i>promise</i>	Ik zal mijn huiswerk doen	<i>I will do my homework</i>
Benadrukken dat iets zeker gaat gebeuren / <i>Expressing that something will happen for sure.</i>	Je zult het nodig hebben Het zal niet makkelijk zijn Dat zal verkeerd aflopen	<i>You will need it</i> <i>It will not be easy</i> <i>That will end badly</i>
Zeggen dat iets waarschijnlijk gebeurt. Er staat woord bij dat die waarschijnlijk uitdrukt. / <i>Saying something will probably happen. A word expressing that probability is included.</i>	Hij zal het waarschijnlijk morgen doen. Het zal morgen wel weer regenen. Je zult haar wel herkennen.	<i>He will probably do that tomorrow</i> <i>It will probably rain again tomorrow.</i> <i>You will most likely recognize her</i>

2. GAAN. Gaan wordt vaker gebruikt. / GAAN (to go) is used more frequently.

Wanneer gaan ? / when gaan?		
Een voornemen of geplande actie (GEEN voorstel of belofte!) / <i>An intention or planned action. (NOT a proposal or promise)</i>	Ik ga vanavond pannenkoeken bakken	<i>I will make pancakes tonight</i>
	Dit jaar gaan we veel leuke dingen doen	<i>This year, we will do a lot of nice things</i>
Een waarschijnlijke gebeurtenis zonder woord van waarschijnlijkheid / <i>Something that will probably happen without specifying it with a word</i>	Het gaat morgen regenen.	<i>It will rain tomorrow</i>

3. Onvoltooid tegenwoordige tijd / *Simple present tense*

Als een **specifieke tijd** in de toekomst wordt aangegeven, gebruiken we meestal de onvoltooid tegenwoordige tijd / *If a specific time in the future is mentioned, we usually use the simple present tense.*

Ik bak vanavond pannenkoeken..	<i>I will bake pancakes tonight</i>
Dit jaar doen we nog veel leuke dingen.	<i>This year, we will do a lot of nice things</i>
Ze zingt morgen een liedje voor ons	<i>She will sing a song for us tomorrow</i>
We doen het de volgende keer samen.	<i>We will do it together, the next time</i>

VERLEDEN TIJD / *PAST TENSE*

Wanneer gebruiken? *When use the past tense?*

- Om iets te beschrijven in het verleden / *To describe something in the past:*
Op school leerde ik Nederlands
- Om dingen vlak na elkaar te beschrijven / *To describe things that happened close after each other:*
Ik kwam thuis, deed mijn jas uit en ging op de bank zitten
- Iets dat vaak gebeurde of een gewoonte was /
Something that happened often or was a habit (English: Used to)
In de vakantie ging hij altijd vroeg naar bed

1. Regelmatig / *Regular*

Infinitief / <i>Infinitive</i>	Stam. Vaak de ik-vorm/ <i>Root. Often the I-form</i>	In Softketchup? Ja / <i>yes</i> : + te(n) Nee / <i>no</i> : + de(n)	Verleden tijd / <i>Past tense</i>
WERKEN	WERKEN	WERK JA / <i>YES</i>	IK WERKTE WIJ WERKTEN
FIETSEN	FIETSEN	FIETS JA / <i>YES</i>	IK FIETSTE WIJ FIETSTEN
WONEN	WONEN WOON (lange klinker / <i>long vowel</i>)	WOON NEE / <i>NO</i>	IK WOONDE WIJ WOONDEN
SNEEUWEN	SNEEUWEN	SNEEUW NEE / <i>NO</i>	HET SNEEUWDE
LEVEN	LEVEN LEEV (lange klinker / <i>long vowel</i>) Let op / <i>Attention</i> : Ik-vorm / <i>I-form</i> : LEEF	LEEV NEE / <i>NO</i>	IK LEEFDE WIJ LEEFDEN
REIZEN	REIZEN Let op / <i>Attention</i> : Ik-vorm / <i>I-form</i> : REIS	REIZ NEE / <i>NO</i>	IK REISDE WIJ REISDEN

2 Onregelmatig / *Irregular*

Er zijn veel onregelmatige werkwoorden en ook werkwoorden die zowel regelmatig als onregelmatig worden gebruikt. Zie blz. 181-183 van het boek. / *There are many irregular verbs and some that can be used in a regular and irregular way. See page 181-183 of the book*

LOPEN	IK LIEP	WIJ LIEPEN	LIEGEN	IK LOOG	WIJ LOGEN
SLAPEN	IK SLIEP	WIJ SLIEPEN	RIJDEN	IK REED	WIJ REDEN
LEZEN	IK LAS	WIJ LAZEN	SLAAN	IK SLOEG	WIJ SLOEGEN
WAAIEN	HET WAAIDE / HET WOEI (= <i>WIND WAS BLOWING</i>)				

TOEN (*THEN*)

Als je het woord TOEN gebruikt om een tijd aan te duiden, dan volgt na TOEN een bijzin.

If you use the word TOEN to indicate a time, than TOEN is followed by a subordinate clause

Ik leerde Duits en Frans **toen** ik op de middelbare school zat.

(Hoofdzin-toen-bijzin)

(main clause-toen-subordinate clause)

Toen ik een kind was, las ik heel veel (inversie! / *inversion!*)

(Toen-bijzin-hoofdzin met inversie)

(Subordinate clause-toen-mainclause with inversion)

WEDERKERENDE WERKWOORDEN / REFLEXIVE VERBS

Het onderwerp voert een actie uit die op zichzelf slaat / *The subject performs an action on itself*

Het werkwoord heeft een wederkerend voornaamwoord. / *The verb has a reflexive pronoun*

Voornaamwoord / <i>Pronoun</i>	wederkerende werkwoord / <i>Reflexive verb</i>	Wederkerend voornaamwoord / <i>Reflexive pronoun</i>	Voornaamwoord / <i>Pronoun</i>	wederkerende werkwoord / <i>Reflexive verb</i>	Wederkerend voornaamwoord / <i>Reflexive pronoun</i>
Ik	HERINNER	ME	Ik	WAS	ME
JIJ / JE	HERINNERT	JE	JIJ / JE	WAST	JE
U	HERINNERT	U / ZICH	U	WAST	U / ZICH
HIJ / ZIJ / ZE / HET	HERINNERT	ZICH	HIJ / ZIJ / ZE / HET	WAST	ZICH
WIJ	HERINNEREN	ONS	WIJ	WASSEN	ONS
JULLIE	HERINNEREN	JE	JULLIE	WASSEN	JE
ZIJ / ZE	HERINNEREN	ZICH	ZIJ / ZE	WASSEN	ZICH

Het wederkerend voornaamwoord komt NA het werkwoord. / *The reflexive pronoun follows the verb*

Let op / attention: Heb **je je** ingeschreven voor de cursus.

De eerste **JE** is het onderwerp. De tweede **JE** is het wederkerend voornaamwoord

The first JE is the subject. The second JE is the reflexive pronoun

Op deze manier is het duidelijker / *In this way, it is more clear:*

Heb **jij je** ingeschreven voor de cursus

Gebiedende wijs / *Imperative*

Normale hoofdzin / *Normal main clause:*

Onderwerp / <i>subject</i>	persoonsvorm / <i>Finite verb</i>	lijdend voorwerp / <i>direct object</i>	tijd / <i>time</i>	plaats / <i>place</i>	(2 e werkwoord) / <i>(second verb)</i>
Je	moet	de kip	acht minuten	in de pan	bakken

Je kunt ook de **gebiedende wijs** gebruiken. Je vertelt iemand wat hij MOET doen. Een opdracht, een recept, een gebruiksaanwijzing. Dan heb je vooraan GEEN onderwerp. En de persoonsvorm is altijd in eerste persoon enkelvoud. (ik-vorm). /

You can also use the imperative. You tell someone what to do. A command, a recipe, instructions for use. In that case, you do NOT have a subject and the finite verb is in first person singular (1-Form)

Persoonsvorm (ik-vorm) <i>Finite verb (I-Form)</i>	Lijdend voorwerp / <i>direct object</i>	tijd / <i>time</i>	plaats / <i>place</i>
Bak	de kip	acht minuten	in de pan

Gebiedende wijs kun je ook gebruiken bij een **verzoek**. / *You can also use the imperative for a request*

Kom binnen. Ga zitten.

Je nodigt iemand uit om binnen te komen of om te gaan zitten. /
You invite someone to come in or to take a seat.

Gebiedende wijs kan onaardig of onvriendelijk klinken. /
Imperative can come over as unkind or unfriendly

Je kunt het vriendelijke maken met meer woorden of een vraag /
You can make it more friendly with more words or a question.

Ik vorm. Je gebruikt geen ik-vorm als je formele taal (U) gebruikt.
I-form. You do not use the I-form if you use formal language (U)

Gaat u maar zitten / Doet u uw jas maar uit.

Instructie / <i>instruction</i>	Vriendelijke vorm / <i>Friendly form</i>	Vraag / <i>question</i>
Ga zitten	Ga maar zitten / Ga even zitten	Wilt u gaan zitten?
Pak een pen	Pak eens even een pen	Kun je even een pen pakken?
Doe de telefoon weg	Doe de telefoon maar even weg	Wil je alsjeblief de telefoon wegdoen?

Mogen, moeten, hoeven

MOGEN	= vragen om toestemming / <i>(asking for permission)</i>	Mag ik eerder naar huis? Ja dat mag.
	= vragen of iets toegestaan is. Binnen de regels valt. <i>(asking if something is allowed)</i>	Mag ik tijdens het examen mijn telefoon gebruiken? Nee, dat mag niet = Nee, dat is niet toegestaan.
	= vragen of je iets mag hebben. <i>(asking if you can get something)</i>	Mag ik de suiker? Zeker. Alstublieft.
MOETEN	= een verplichting. (<i>an obligation</i>) Je hebt geen keus / You have no choice	Moet ik belasting betalen? Ja, dat moet je.
	= een noodzaak. (<i>A necessity</i>)	Moeten we hier links af? Nee, we moeten hier rechtsaf anders rijden we verkeerd.
HOEVEN	= geen verplichting, geen noodzaak. Je hebt wel een keus. / No obligation, no necessity. You have a choice Je mag de opdracht maken maar het is niet verplicht <i>You can do the assignment but you don't have to</i>	Moet ik deze opdrachten maken? Nee, je hoeft de opdrachten niet te maken.
	= als antwoord op een vraag of je iets wil <i>Answers the question if you want something</i>	Wil je koffie hebben? Nee, dank je, ik hoef geen koffie te hebben.

LET OP / ATTENTION:

Mogen en **moeten** komen vaak voor met een infinitief. Het infinitief komt achteraan
Mogen and moeten often have an infinitive. The infinitive is at the end of the sentence

Je mag naar huis gaan **Je moet naar school komen**

Ook **hoeven** heeft vaak een infinitief. MAAR hier staat het woord **TE** voor het infinitief.
*Hoeven often has an infinitive too. BUT here the word **TE** comes is in front of the infinitive*

Je hoeft je huiswerk niet te maken **Je hoeft dat niet te doen**

Hoeven gaat samen met woorden van negatie en voorwaarde / *Hoeven goes along with words of negation and condition:*

NIET – GEEN – NIETS – NIEMAND – NOOIT – ALLEEN MAAR – NOG MAAR – PAS

Hij hoeft **niet** te eten

Zij hoeft **geen** email te schrijven

Wij hoeven **niets** te hebben

Ze heeft verdriet, ze hoeft **niemand** te zien

Peter leert heel makkelijk. Hij hoeft **nooit** te studeren

Wij hoeven **alleen maar** 1 examen te doen

Saskia hoeft **nog maar** 2 opdrachten te maken

De studenten hoeven **pas** op 9 januari weer naar school te gaan